

הַכְּבוֹד לְדָוִד עַלְיָמָם

סֵפֶר
זֹהָר
הַקְּדוֹשׁ

עִם פֶּאוֹר
הַפֶּתֶר וְהַכְּבוֹד

זוהר לפרשת נשא

מהדורת קרן שללוי בריכו

הַכְּבוֹד לְדָוִד עַלְיָמָם

הַכְּבוֹד לְדָוִד עַלְיָמָם

עוונות שמגיעים מחמתם נגעים ועינים

רָשַׁע חַיִּיבָא דְבַלְעָם, עֵינָא דִילֵיהּ, תְּנִה בְּהַפּוּכָא מְעִינָא דְדוּד, עֵינָא דְדוּד תְּנִה מְרַקְמָא מְכַל זִיגֵי גּוֹנוּיִן, לָא תְּנִה עֵינָא בְּעַלְמָא שְׁפִירָא לְמַחְזֵי, כְּעֵינָא דְדוּד. כָּל גּוֹנוּיִן דְּעַלְמָא מְנַצְצָן בֵּיהּ, וְכִלְיָא בְּרַחֲמֵי לְמַאן דְּדַחֲלִיל חֲטָאָה, דְּכַתִּיב (תהלים קיט עד) 'וְרֵאֵיךְ יִרְאוּנִי וְיִשְׁמְחוּ'. תְּדַאן כִּד חֲמָאן לִי. וְכָל אֵינֻן חֲתִילִין מִקְמֵיהּ. אֲבָל עֵינֵי דְבַלְעָם חַיִּיבָא, עֵינָא בִישָׁא בְּכִלְיָא, בְּכָל אֲתַר דְּתִהוּ

הַפְתָּר וְהַכְּבוֹד

רבי אבא מונה אחד עשר עוונות שבאים מחמתם נגעי צרעת על האדם, והוסיף שיש אומרים שגם על עין רעה באים נגעי צרעת. אחר שביאר רבי אלעזר שדוד הסתכל בעין רעה על גלית והמשיך עליו את הצרעת, מבאר את החילוק בין עינו הרעה של בלעם, לעינו של דוד שהיה בו את כל הגוונים, להסתכל על הצדיקים בעין טובה ועל הרשעים בעין רעה.

כל הגוונים שבעולם היו מתנוצצים בה, וְכִלְיָא בְּרַחֲמֵי לְמַאן דְּדַחֲלִיל חֲטָאָה - והכל באהבה למי שהוא ירא חטא, שהיה מסתכל על היראי חטא הצדיקים באהבה בעין טובה, כמו דְּכַתִּיב - שכתוב בפסוק (תהלים קיט עד) 'וְרֵאֵיךְ יִרְאוּנִי וְיִשְׁמְחוּ' כלומר תְּדַאן כִּד חֲמָאן לִי - שהיראי חטא הם שמחים כאשר הם רואים אותי, כיון שאני מסתכל עליהם בעין טובה באהבה ומשמחם, וְכָל אֵינֻן חֲתִילִין מִקְמֵיהּ - וכל אותם הרשעים יראים מלפניו [-של דוד] כשרואים אותו, כיון שהיה מסתכל בהם בעין רעה. אֲבָל עֵינֵי דְבַלְעָם חַיִּיבָא - אבל עיניו של בלעם הרשע, היו עֵינָא בִישָׁא בְּכִלְיָא - עין רעה בכל הסתכלות שלו, בְּכָל אֲתַר דְּתִהוּ

ואומר רבי אלעזר רָשַׁע חַיִּיבָא דְבַלְעָם - בלעם הרשע המחוייב בדיו, עֵינָא דִילֵיהּ הוּא בְּהַפּוּכָא מְעִינָא דְדוּד - העין שלו היתה בהיפך מעינו של דוד, כִּי עֵינָא דְדוּד הוּא מְרַקְמָא מְכַל זִיגֵי גּוֹנוּיִן - עינו של דוד היתה מרוקמת מכל מיני הגוונים, כלומר שהיה בו גוונים רבים, שהיה בו גוון טוב שבו היה מסתכל בעין טובה בצדיקים, והיה לו גוון אדום שבו הסתכל בעין רעה ברשעים^א, ולכן לָא הוּא עֵינָא בְּעַלְמָא שְׁפִירָא לְמַחְזֵי כְּעֵינָא דְדוּד - לא היתה עין בעולם יפה למראה כמו עינו של דוד, כמו שכתוב בפסוק על דוד (שמואל א' טז יב) 'והוא אדמוני עם יפה עיניים וטוב רואי', שבעינו כָּל גּוֹנוּיִן דְּעַלְמָא מְנַצְצָן בֵּיהּ -

מקורות וציורים

רע עין, דלא אשתכח רע עין בעלמא כוותיה, דבכל אתר דהוה מסתכל בעיניו הוה מתלטייא [-ובלעם היה רע עין, שלא נמצא רע עין בעולם כמותו, שבכל מקום שהיה מסתכל בעיניו היה מתקלל]. וכתב הרמ"ק: 'אבל עינו דבלעם' במציאות בחינת מדתו, דהיינו

א. אמת ליעקב.

ב. אמת ליעקב.

ג. וכן אמרו במשנה (אבות פ"ה מ"ט) שמי שיש בו עין רעה הוא מתלמידיו של בלעם הרשע. וראה בוזהר (להלן ר"א): 'ובלעם הוה

מִסְתַּכֵּל, כְּשִׁלְהוֹבָא שְׁצִי לִיה. דְּהָא לִית עֵינָא בִישָׁא בְּעַלְמָא,
כְּעֵינָא דְּהַחֵוּא רְשָׁע, דְּאִיהוּ בְּהַפּוּכָא מֵעֵינֵי דְּדוּד.
עַל גְּלוֹי עֲרִיזוֹת, דְּכְתִיב, (ישעיה ג יז) וְשִׁפַּח יְהוָה קְדָקוֹד בְּנוֹת צִיּוֹן.
וְכְתִיב (ויקרא יד נו) וְלִשְׁאֵת וְלִסְפַּחַת.

עַל הַגְּנֵבָה, דְּכְתִיב (זכריה ה ד) 'הוֹצֵאתִיהָ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וּבָאָה
אֶל בֵּית הַגְּנֵב וְגו' וּבְלָתוּ וְאֵת עֲצֵי וְאֵת אֲבָנֵי. מֵאֵן

הַפְּתָר וְהַפְּכוּד

עונש בנות ציון שהיו מהלכות בחוסר צניעות
כדי להחטיא בחורי ישראל בעריות^ג (ישעיה ג
יז) 'וְשִׁפַּח יְהוָה קְדָקוֹד בְּנוֹת צִיּוֹן' -
שיתן ה' ספחת [-צרעת] בראש בנות ציון,
וְכְתִיב - בצרעת (ויקרא יד נו) 'וְלִשְׁאֵת
וְלִסְפַּחַת' - שהם מיני צרעת^ד, הרי ש'שפח'
היא לשון צרעת.

עַל הַגְּנֵבָה - מנין שנגעים באים על
האדם, דְּכְתִיב - שכתוב בפסוק (זכריה
ה ד) 'הוֹצֵאתִיהָ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת
וּבָאָה אֶל בֵּית הַגְּנֵב וְאֵל בֵּית הַנְּשֻׁבָע
בְּשָׁמִי לְשָׁקֵר וְגו' וּכְלָתוּ וְאֵת עֲצֵי
וְאֵת אֲבָנֵי' - שאמר ה' יתברך לזכריה
הוצאתי את הקללה אל בית הגנב והנשבע
לשקר ותכלה את עציו ואבניו^ה, מֵאֵן

מִסְתַּכֵּל - כי בכל מקום שהיה בלעם
מסתכל, כְּשִׁלְהוֹבָא שְׁצִי לִיה - היה מכלה
אותו כשלהבת אש, דְּהָא לִית עֵינָא בִישָׁא
בְּעַלְמָא כְּעֵינָא דְּהַחֵוּא רְשָׁע - שהרי אין
עין רעה בעולם כעינו של אותו רשע, דְּאִיהוּ
בְּהַפּוּכָא מֵעֵינֵי דְּדוּד - שהוא היה בהיפוך
מעינו של דוד שהיו מטיבים בהסתכלותם
באהבה ליראי ה' ומריעים לרשעים, מה שאין
כן בלעם כל מה שהיה רואה היה מריע
ומכלה אותו^ו.

אחר שביאר רבי אלעזר את ענין הצרעת של גלית שנענש
על קללת השם, חוזר רבי אבא להביא מקור מהפסוקים
על שאר הדברים שמחמתם באים נגעים על בני אדם.

עַל גְּלוֹי עֲרִיזוֹת - מנין שנגעים באים
על האדם, דְּכְתִיב - שכתוב בפסוק

מְקוּרוֹת וְצִיּוֹנִים

ה'לחך וטפוף' שהיו מהלכות ארוכה בצד קצרה. 'וברגליתן תעכסנה'
אמר רב יצחק דבי רבי אמי מלמד שטטילות מור ואפרסמון
במונעליהן ומהלכות בשוקי ירושלים, וכיון שמגיעות אצל בחורי
ישראל בועטות בקרקע ומתיות עליהם ומכניסות בהן יצר הרע
כארס בכעוס [-נחש כעוסה. רש"י].

ו. אמת ליעקב. וכן כתב ברש"י (ישעיה שם). וז"ל: 'ושפח' לשון
צרעת כמו [שכתוב בפסוק (ויקרא יג יז)] 'מספחת היא'.

ז. ראה במשנה נגעים (פ"א מ"א) שהתבאר החילוק במראה הספחת
והשאת.

ח. כמבואר שם שראה זכריה מגילה פורחת באויר השמים, ואמר
לו ה' יתברך שבמגילה היא חקוק וכתוב הקללה היוצאת בגזירה
על פני כל ארץ ישראל, ואמר לו 'הוצאתי' את הקללה הזאת
היוצאת להעניש מעתה והגונב והנשבע ולא אויך להם עוד. ע"פ
רד"ק ומצודת דוד.

מהחצונים רעים בכל המציאות, משפיעים דין קשה ועונשין
וגורמין להחטיא לבני אדם, כעין יצר הרע שדרכו להחטיא, ולזה
כל העבירות האלו היו בכח בלעם [כמבואר להלן שהיה בו את
כל "ב עוונות אלו שצרעת באה עליהם], ולכן דו"ד שמו מורה
לשון דוד וחבה, אמנם בלעם לשון בליעה וקלקול והשחתה,
ודו"ד בן יש"י, [שהוא נוטריקון] יש"י, דהיינו להנחיל אוהבי
יש, אמנם בלע"ם בן בעו"ר [הוא] הבולע ובוער כל מקום
צפייתו כדפירשתי.

ד. אמת ליעקב.

ה. כמו שכתוב שם (ישעיה שם פסוק טז): 'נִאֶקֶר יְהוָה יַעֲזֹר וְיִגְבֹּהוּ
בְּנוֹת צִיּוֹן, וְתִלְכְּנָה נְטוּיוֹת גְּרוֹן וּמִשְׁקֵרוֹת עֵינַיִם הַלֹּךְ וְטִפּוֹף תִּלְכְּנָה
וּבְרָגְלֵיהֶם תִּפְסְקָה. וּבַגְּמֵרָא (שבת סב:) ביארו שעשו כן לצורך גילוי
עריות, וז"ל הגמרא: 'ומשקרות עינים' דהוה מלאן כוחלא לעיניהו
מרמזן [-ממלאות צבע כחול בעיניהו ומרמזות לבחורים. ע"פ רש"י]

הוא מלה דמכלה עצים ואבנים. דא צרעת. דכתוב (ויקרא יד מה) 'ונתץ את הבית את אבניו ואת עצי'.

על לשון הרע, דכתוב (במדבר יב א) 'ותדבר מרים ואהרן במשה וגו', וכתוב (שם פסוק י) 'ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת'.
על עדות שקר, בגין דסהידו ישראל שקר, ואמרו (שמות לב ד) 'אלה אלהיך ישראל' בקל תקוף, דכתוב (שם פסוק י) 'קול מלחמה במחנה'. בגין דא, (במדבר ה ב) 'וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וגו'.
על דיין דמקלקל דינא, דכתוב (ישעיה ה כד) 'פאכול קש לשון אש וחשש וגו' ופרחם פאבק יעלה וגו', מאי טעמא.

הפטר והכבוד

אלהיך ישראל, דכתוב - שכתוב בפסוק (שם פסוק י) 'וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה' - ששמע קול חזק במחנה וחשב שהוא קול מלחמה, בגין דא - משום זה נעושו במה שכתוב (במדבר ה ב) 'וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וגו' - ולומדים 'מחנה' מגזירה שוה, שקיבלו עונש צרעת על עדות שקר שהעידו.
על דיין דמקלקל דינא - על דיין שמקלקל את הדין מנין שנגעים באים עליו, דכתוב - שכתוב בפסוק עונש הדיינים המקלקלים ומעוותים את הדין^א (ישעיה ה כד) 'פאכול קש לשון אש וחשש להבה ירפה שרשם פמק יהיה וגו' ופרחם פאבק יעלה וגו' - כמו שלשון האש אוכלת את הקש והלהבה מרפה ומחלישה ושורפת את החשש [-קש דק], כן יהיה נמק ונמס שרשם [-החוזק שלהם], ופרחם [-גדולתם] תפרח ותעלה כמו אבק שפורח ברוח קלה^ב, ומבאר בהמשך הפסוק, מאי טעמא -

הוא מלה דמכלה עצים ואבנים - מה הוא הדבר שמכלה עצים ואבנים, דא צרעת - זו צרעת, דכתוב - שכתוב בפסוק בצרעת הבתים (ויקרא יד מה) 'ונתץ את הבית את אבניו ואת עצי' - שהבית שיש בו צרעת יש לנתץ ולשבור את עציו ואבניו. ולמדנו מפסוק זה שהגב באה עליו צרעת וניתץ ביתו.^א
על לשון הרע - מנין שנגעים באים על האדם, דכתוב - שכתוב בפסוק (במדבר יב א) 'ותדבר מרים ואהרן במשה וגו' - שדברה לשון הרע על משה אחיה, וכתוב - וכתוב שם עונשה (שם פסוק י) 'ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת', הרי למדנו שעל לשון הרע באה הצרעת על האדם.
על עדות שקר - מנין שנגעים באים על האדם, כמו שמצאנו בגין דסהידו ישראל שקר - כי לפי שהעידו בני ישראל שקר בחטא העגל, ואמרו (שמות לב ד) 'אלה אלהיך ישראל' בקל תקיף - שהעידו בקול חזק על העגל 'אלה

טקורות וציונים

א. אמת ליעקב.
יא. כמו שכתוב שם (פסוק ג): 'מצדיקי רשע עקב שחד וצדקת צדיקים יסירו קננו, ופירש רש"י: 'צדקת צדיקים' שהן ראיון לזכות בבית דין 'סירו ממנו' ומחייבין אותו בדין וגוולין ממונו.
יב. ע"פ רש"י רד"ק ומצודת דוד.

ב. אמת ליעקב. והנה בדברי רבי אבא לא הובא מקור לנשבע לשוא שבא עליו צרעת, וכתב במוקדש מלך שפוסוק זה שנדרש על הגב שבאה עליו הצרעת נלמד גם הנשבע לשקר [ובכללה שבועת שוא] שכתוב בפסוק 'ובאה אל בית הגב ואל בית הנשבע בשמי לשקר'. וכן דרשו במדרש תנחומא (מצורע ד).

'בִּי מָאִסוּ אֶת תּוֹרַת יְהוָה צְבָאוֹת' (שם). וְאֵין 'פְּרָחִים', אֲלֵא צְרַעַת,
דְּכָתִיב (ויקרא יג יב) 'וְאִם פְּרוּחַ תִּפְרַח הַצְּרַעַת'.
עַל דְּעָאֵל בְּתַחוּמָא דְחֻבְרִיהַּ מִנִּין. מַעוּזְיָהוּ. דְּעָאֵל בְּתַחוּמָא
דְּכַהוּנָה. דְּכָתִיב (דה"י ב' כו יט) 'וְהַצְרַעַת זָרְחָה בְּמִצְחוֹ'.
וְעַל דְּמִשְׁלַח מְדָנִים בֵּין אַחִים. דְּכָתִיב (בראשית יב יז) 'וַיִּנְגַע יְהוָה
אֶת פְּרַעֲהַ', דְּאִיהוּ שְׁלַח מְדָנִים בֵּין אַבְרָהָם וְשָׂרָה.
וְעַל עֵינָא בִישָׂא, כְּמָה דְּאִתְמַר.

הַפְתָּר וְהַכְּבוֹד

זָרְחָה בְּמִצְחוֹ, הָרִי שֶהֲנַכְס בְּתַחוּם חֲבִירו
 לוקה בצרעת.⁷
וְעַל דְּמִשְׁלַח מְדָנִים בֵּין אַחִים - ועל מי
 שעושה ומגרה מחלוקת בין אנשים
 האוהבים כאחים⁸, מנין שנגעים באים עליו,
דְּכָתִיב - שכתוב בפסוק על פרעה שלקח את
 שרה (בראשית יב יז) **'וַיִּנְגַע יְהוָה אֶת פְּרַעֲהַ'**
- שבאו עליו נגעים⁹, על זה **דְּאִיהוּ שְׁלַח**
מְדָנִים בֵּין אַבְרָהָם וְשָׂרָה - שהוא שלח
 מדנים בין אברהם ושרה, שעל ידי שלקחה
 פרעה, אברהם יקנא לשרה שמא נסתרה עמו.¹⁰
וְעַל עֵינָא בִישָׂא - ועל עין הרע הנגעים
 באים, **כְּמָה דְּאִתְמַר -** כמו שלמדנו
 למעלה שיעין הרע גורמת לצרעת.¹¹

מה הטעם שבא עליהם עונש זה, **'כִּי מָאִסוּ**
אֶת תּוֹרַת יְהוָה צְבָאוֹת' (שם) בקלקלם את
 הדין, ודורש רבי אבא **וְאֵין 'פְּרָחִים' אֲלֵא**
צְרַעַת - ואין לשון 'פרחים' אלא לשון צרעת,
 כמו **דְּכָתִיב -** שכתוב בפסוק (ויקרא יג יב) **'וְאִם**
פְּרוּחַ תִּפְרַח הַצְּרַעַת' - הרי שלשון 'פרח'
 נאמר בצרעת.

עַל דְּעָאֵל בְּתַחוּמָא דְחֻבְרִיהַּ מִנִּין - מנין
 שנגעים באים על מי שנכנס לתחום
 חבירו, למדנו כן **מַעוּזְיָהוּ** בן אמציהו מלך
 יהודה, **דְּעָאֵל בְּתַחוּמָא דְכַהוּנָה -** שנכנס
 בתחום הכהונה, שרצה להקטיר קטורת בבית
 המקדש¹², ולקה בצרעת, **דְּכָתִיב -** כמו
 שכתוב בפסוק (דה"י ב' כו יט) **'וְהַצְרַעַת**

מַקְרֹוֹת וְצִיּוּנִים

איך לומדים משם שמי שיש לו עין רעה באים עליו נגעים
 והרי בדוד מצינו להיפך שהסתכל בעין רעה והביא נגעים על
 גלית, והביא שתירץ לו רבו (רבי אריה לייב עפשטיין בעל
 הפרדס) שמסתמא הוא מדה כנגד מדה, וביאר דבריו שמוכח
 מדוד שהמסתכל בחבירו בעין רעה גורם לו נגעים, ומסתמא
 עונשו גם כן שיבואו עליו נגעים כמו שהביא על חבירו.
אמנם במדרש תנחומא (מצוה ד) אמרו: ועל עין הרע [מנין
 שלוקים בצרעת], אמר רבי יצחק כיון שענינו של אדם רעה
 להשאל חפציו, אדם הולך ואמר ליה השאילני מגלך השאילני
 קרדומך או כל כלי חפץ [והואיש רע העין לא משאיל לן], והוא
 אומר ארור הוא מי שיש לו כגל או קרדום, מה הקדוש ברוך
 הוא עושה מלקה אותו בצרעת, ובא לכהן ואמר כנגע נראה
 לי בבית, והוא מצוה ונתן את הבית והכל רואין כליו כשהן
 גרוין ומוציאן לחוץ ומפרסמין את כליו, והכל אומרים לא היה
 אומר שאין לו כגל שאין לו קרדום, הרי יש לו חפץ פלוני

ג. כמו שכתוב (דה"י ב' כו טו - יח): **'וַיָּבֵא [-עוֹזִיהוּ] אֶל הַיָּבֵל**
יְתוּהָ לְהַקְטִיר עַל מִזְבֵּחַ הַקְּטֹרֶת, וַיָּבֵא אֶתְרִיז עֲרֻזָּהוּ הַפְּהוּ
וַעֲמֹו כְּהִנֵּים לַיהוָה שְׂמוֹנִים בְּנֵי חֵיל, וַעֲמִידוֹ עַל עֲגֻזָּהוּ הַקֶּלֶף
וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא לָךְ עֲגֻזָּהוּ לְהַקְטִיר לַיהוָה כִּי לַפְתָּנִים בְּנֵי אֶרֶץ
הַקְּנָעִישִׁים לְהַקְטִיר.

יד. **הַקֶּשֶׁה** במקדש מלך כי רבי אבא לעיל במנין הי"א דברים
 שבאים עליהם נגעים מנה אחר 'עאל בתחומא דחבריה' את
 'המחשב מחשבין בישין' ולא הביא כאן מקור לזה מהפסוקים.

טו. **הוא** לשון הכתוב (משלי ו יט) 'ומשלח מדנים בין אחים',
 ופירש במצודת דוד: 'בין אחים' בין אוהבים יגרה מחלוקת בספור
 לשון הרע.

טז. **אמת** ליעקב.

יז. **אמת** ליעקב.

יח. **אמת** ליעקב, וכתב הקרני אור שנלמד ממה שאמרו לעיל
 שדוד היה מסתכל בעין הרע בגלית ופרחה בו הצרעת, והקשה

מקורות וציטוטים

שנאמר (איוב כ כח) 'יגל יבול ביתו נגרות ביום אפול'. וכן הוא במדרש רבה (במדבר ז ה). וראה עוד במדרש רבה (ויקרא י ג) שדרשו כעין זה.

ופלוגי שלא רצה להשאיל והיה עינו צרה להשאיל, והוא אומר (ויקרא י לו) 'שקערוות' אל תקרי 'שקערוות' אלא 'שקע' ארוות' שהיה אומר ארור הוא ושקע ביתו וראו הכל ארוותו,

נפשי
צמאה
לדעת

כל רז סודך

יהי אור, יהי רז
אור ר"ז דברי אהרן הכהן
(ויהי רז, ה)

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד"
ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד,
עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים:
ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

